

ISSN: 1305-0397

Koç Üniversitesi
Hemşirelik
Yüksekokulu
Semahat Arsel
Hemşirelik Eğitim ve
Araştırma Merkezi
(SANERC)'in yayın
organidir.

Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma

Dergisi

Cilt 10 / Sayı 1 / 2013

Tip 1 Diyabet Yönetimi:
Bir Hemşirelik Modeli Örneği

HEMŞİRELİKTE EĞİTİM ve ARAŞTIRMA DERGİSİ

JOURNAL OF EDUCATION AND RESEARCH IN NURSING

kapak konusu

30

Tip I Diyabet Yönetimi: Bir Hemşirelik Modeli Örneği
Type I Diabetes Management: Example of a Nursing Model

ÇAĞRI ÇÖVENER, AYŞE FERDA OCAKÇI

KOÇ ÜNİVERSİTESİ HEMŞİRELİK YÜKSEKOKULU SEMAHAT ARSEL
HEMŞİRELİK EĞİTİM VE ARAŞTIRMA MERKEZİ (SANERC) YAYIN ORGANI
KOÇ UNIVERSITY SCHOOL OF NURSING PUBLICATION OF THE
SEMAHAT ARSEL NURSING EDUCATION AND RESEARCH CENTER

Dört ayda bir yayınlanır. Issued three times a year.
Yayın Türü: Yaygın, süreli, bilimsel

Sahibi: Umran S. İNAN, Prof. Dr.
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü ve Editör: Emine TÜRKMEN, Yard. Doç. Dr.
Editör Yardımcıları: Nilgün GÖKTEPE, Dr.; Selvinaz ALBAYRAK;
Özlem YAZICI KORKMAZ, Yard. Doç. Dr.; Serpil ABALI; Işıl IŞIK, Dr.
Yabancı Dil Editörü: Jacob CHIZZO

HEMŞİRELİKTE EĞİTİM ve ARAŞTIRMA DERGİSİ; HAKEMLİ DERGİDİR.
Danışman listesi ve geçmiş sayılar için lütfen www.kuhead.org adresini ziyaret ediniz.

EDITÖRÜN KALEMİNDEN 1

EMİNE TÜRKMEN

ÖZGÜN YAZI 3

Kadınlarda Madde Kullanımı ve Hemşirenin Rolü
Substance-Use Disorders in Women and the Nurse's Role
YELİZ KAYA, NEVİN ŞAHİN

KLİNİK YAZI 8

Dismenore Yönetiminde Tamamlayıcı Tedaviler
Complementary Therapies for Dysmenorrhea Management
DİLEK COŞKUNER POTUR, NURAN KÖMÜRCÜ

ARAŞTIRMA I 14

Hasta Güvenliğine İlişkin Düzenlenen Hizmet İçi Eğitimin
Hemşirelerin Bilgi Düzeyine Etkisi
The Effect of The Arranged Inservice Training Associated with Patient Safety on
The Knowledge Levels of Nurses
EMİNE KIR BIÇER, YASEMİN GÜÇLÜEL, AYSUN NEYMEN, ŞENAY YİĞİT

ARAŞTIRMA II 21

Emzirme Öz-Yeterlilik Algısını Güçlendirmeye Temelli Antenatal
Eğitimin Emzirme Öz-Yeterlilik Algısına ve Emzirme Başarısına Etkisi
Mothers Breastfeeding Self-Efficacy and Success: Analysis The Effect of Education
Based on Improving Breastfeeding Self-Efficacy
MERLİNDA ALUS TOKAT, HÜLYA OKUMUŞ

ARAŞTIRMA III 38

Pediatric Hemşirelerinin Yaşam Bulgularına Yönelik Bilgi ve Tutumları
The Knowledge and Attitudes of Pediatric Nurses towards Vital Signs
HATİCE YILDIRIM SARI, SİBEL ÇEVİK YÖNTEM, DERYA DEMİR, NALAN
KARAOĞLAN, SEVİNÇ ŞENGÜN BAŞKURT, SANİYE ÇİMEN

ARAŞTIRMA IV 45

Delmarva Vakfı Tarafından Geliştirilen Düşme Riski Değerlendirme
Ölçeğinin Türkçe Uyarlaması: Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması
The Turkish Adaptation of the Fall Risk Assessment Scale Developed by the
Delmarva Foundation: A Reliability and Validity Study
DEVİRİM EREN TEKİN, NURDAN KARA, NAZİFE UTLU TAN, FIRAT
ARKURAN

SÜREKLİ EĞİTİM 51

Koroner Anjiyografi Sonrası Uygulanan Kum Torbası Basısına Bağlı
Olduğu Düşünülen Vazovagal Senkop Gelişen Olgu Sunumu
The Supposed Effects of Applying Sandbag Compression after a Coronary
Angiography and Vasovagal Syncope: A Case Study
DERYA ÇINAR, NERMİN OLGUN

Yazılar, www.kuhead.org web adresi üzerinden on-line
olarak gönderilir.

Yazışma Adresi
Koç Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu,
Semahat Arsel Hemşirelik Eğitim ve
Araştırma Merkezi
Güzelbahçe Sok. No: 20 D Blok, 34365
Nişantaşı / İstanbul
Tel.: 0 212 311 26 40 Faks: 0 212 311 26 30

Grafik Tasarım, Hazırlık:
Selin Canaran Demir;
e-posta: selin.canaran@gmail.com
Baskı: Logos Yayıncılık Tic. A.Ş., İstanbul
Tel: 0212 288 05 41 – 288 50 22
e-posta: logos@logos.com.tr,
Basım Tarihi: Nisan 2013 Baskı Adedi: 1000

yazarlara bilgi:

HEAD'de yayınlanmış veya yayınlanmak üzere kabul edilmiş tüm makalelerin yayın hakkı SÄNERC'e aittir; Yayın Kurulunun izni olmadan makalelerin tümü veya herhangi bir bölümü, tabloları, resim/şekilleri hiş bir yerde yayınlanamaz. Makalelerin bilimsel sorumluluğu yazar(lar)a aittir; bilimsel içerikten Dergi Yayın Kurulu sorumlu tutulamaz. İncelenmek üzere HEAD'e gönderilen makalelerin daha önce başka bir yerde yayınlanmamış olması veya yayınlanmak üzere kabul edilmemiş olması gerekir. HEAD'de yayınlanan makaleler için yazarlara ücret ödenmez veya yazarlardan ücret alınmaz.

YAZININ İNCELENME VE KABUL SÜRECİ

HEAD hakemli bir dergidir. HEAD'ye yayınlanmak üzere gönderilen makaleler, Yayın Kurulu ve en az üç hakem tarafından incelendikten ve yazarlar tarafından gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra yazarların onayı alındıktan sonra yayınlanır.

Yayınlanmak üzere gönderilen makaleler öncelikle Yayın Kurulu tarafından incelenir; bu incelemede makale konusunun güncelliği, hemşirelik uygulamalarına katkısı ve makalenin dergi yazım kurallarına uygunluğu değerlendirilir. HEAD makale yazım kurallarına uymayan yazılar, daha ileri bir inceleme gerek görülmeksizin yazara iade edilir. Yayınlanmaya aday bulunan makaleler hakemlere gönderilir. Hakemler ve Yayın Kurulunun önerdiği düzeltmeler yazar(lar)a iletilir; makale son şeklini alana kadar yazar(lar) tarafından gerekli düzeltmeler yapılır. Yayınlanmasına onay verilen makalenin basılabilmesi için son şekli üzerinden yazar(lar)ın onayı alınır. Yazar(lar)a makalenin basılacağı dergi sayısı ve numarası bildirilir.

YAZARIN SORUMLULUĞU

Makale takip sisteminde yer alan "Makale Telif Hakkı Devir Formu"nun doldurulması gerekir. (<http://www.journalagent.com/kuhead/>)

MAKALENİN HAZIRLANMASI

Makaleler Amerikan Tıp Birliği (American Medical Association=AMA) yazım kurallarına göre hazırlanır. Derleme yazılar 20, araştırma yazıları 25 sayfaı geçmemelidir (özet, tablo, şekil/grafik ve kaynaklar dahil). Gönderilen makalelerde tablo, grafik, şekil sayısı toplam en fazla 5 olmalıdır.

YAZININ HAZIRLANMASINA YÖNELİK GENEL KURALLAR (FORMAT)

- Makale 12 punto, 2 satır aralıklı olacak şekilde, Times New Roman yazı tipi ile yazılmalıdır. Makalenin tamamı iki yana yazıla şeklinde olmalı, başlık ve paragraf girişleri ise sola yaslanmalıdır.
- Ana başlıklar (birinci düzey) 14 punto olarak koyu ve ilk harfleri büyük olacak şekilde yazılmalıdır. Ana başlıkların altında yer alan alt başlıklar (ikinci düzey) 12 punto, koyu ve ilk harfleri büyük olmalıdır. Alt başlıkların altındaki diğer başlıklar (üçüncü düzey) 12 punto, koyu ve ilk harfleri küçük olacak şekilde yazılmalıdır.
- Cümle sonunda noktadan önce boşluk bırakılmamalı ve noktadan sonra bir boşluk bırakarak cümleye başlanmalıdır.
- Virgülden önce boşluk bırakılmamalı ve cümle içinde kelimeler arasında bir boşluk bırakılmamalıdır.
- Ondalıklı sayılar ayrılrken virgöl değil, nokta kullanılmalıdır.
- Yüzde (%) işareti ile rakamlar arasında boşluk bırakılmadan yazılmalıdır. Yüzde işareti Türkçe makalelerde rakamın önünde, İngilizce makalelerde rakamdan sonra yazılmalıdır.
- ( ), " " ve / işareti kullanılan yerlerde cümle/kelime öncesi ve sonrası boşluk bırakılmadan yazılmalıdır.
- Metin içinde maddelendirmelerde sayı ya da harf kullanılmamalıdır.
- Çeşitli istatistikler; örneğin, varyans analizi değerleri (F, t, z), korelasyon (R, r) ve diğer istatistiksel göstergeler rapor edilirken italik gösterilmelidir.
- Kullanılan bütün birimler "Systeme Internationale" (SI) birimleri olmalıdır. İlaçların jenerik adları kullanılmalıdır. Ticari isim kullanılmamalıdır.
- Başlıkta veya özetle kısaltma kullanılmamalıdır. Kısaltmalar, ilgili kelimelerin metin içinde ilk kullanıldığı yerde yapılmalı ve kısaltma sayısı mümkün olduğuca az olmalıdır.
- Özet bölümünde kaynak belirtilmemelidir.
- Tablo başlıkları tablonun üzerinde verilmeli ve kelimelerin ilk harfi büyük olmalıdır (Örn: Tablo 1: Hasta Güvenliğini Etkiyen Faktörler).
- şekil/grafik başlıkları şekil/grafiklerin altında verilmeli, italik yazılmalı ve kelimelerin ilk harfi küçük olmalıdır (Örn: şekil 1: Miller'in klinik değerlendirme için ustalık piramidi).

Başlık ve Yazar Bilgi Sayfası

Başlık ve yazar bilgi sayfası tek bir sayfada ana metinden ayrı olarak hazırlanmalıdır. Gönderilen makale daha önce herhangi bir kongre ya da sempozyumda sunulmuş ya da herhangi bir kurumdan fon desteği alınarak yapılmış ya da tez çalışmasından üretilmiş ise bu durum yazar bilgilerinin altında belirtilmelidir.

Başlık: Makalenin tam ve kısa başlığı olmalı, bu başlıklar Türkçe ve İngilizce olarak verilmelidir. Makalenin kısa başlığı 6 kelimeyi geçmemelidir.

Yazar(lar) Bilgisi: Bu bölümde aşağıda belirtilen tüm bilgiler yer almalıdır.

Yazar(lar)ın adı ve soyadı, ünvanları

Tüm yazar(lar)ın sırası ile görevi, çalıştığı kurum adı ve adresi

Tüm yazar(lar)ın iletişim bilgileri (tel ve e-posta)

Özet

Türkçe ve İngilizce özet ayrı sayfalarda yer almalıdır. Türkçe ve İngilizce özet bölümü en fazla 200 kelime olmalıdır. Araştırma yazılarının Türkçe özetleri "Giriş, Amaç, Yöntem, Bulgular, Sonuç" bölümlerinden; İngilizce özet ise "Introduction, Aim, Methods, Results, Conclusion" bölümlerinden olmalıdır. Özetin sonunda Türkçe ve İngilizce olarak Index Medicus'a göre seçilmiş 3-6 tane anahtar kelime verilmelidir. İlk kelime büyük

harfle başlanmalı, diğer kelimelerin ilk harfi küçük yazılmalı, kelimeler arasında noktalı virgöl (;) olmalı ve son kelimenin bitimine nokta konulmalıdır.

Ana Metin

Araştırma Makalesi

Araştırma makalesi giriş, amaç, yöntem, bulgular, tartışma ve sonuç bölümlerinden oluşur.

Giriş: Bu bölümde makalenin amacı ve dayandığı bilimsel düşünceler açık olarak ifade edilmeli; ortaya konan sorun hemşirelikle ilişkilendirilmeli; ortaya konan soruna ilgili bilgi açığı belirtilmelidir.

Amaç: Araştırmanın amacı ve hipotezi ya da araştırma soruları yazılmalıdır.

Yöntem: Bu bölümde, araştırmanın türü, yapıldığı yer, örnekleme, veri toplama araçları, ön uygulama (vars) ve uygulamanın nasıl ve ne zaman yapıldığı, etik yönü ve verilerin toplanması, verilerin değerlendirilmesi, araştırmanın sınırlılıkları yer almalıdır.

Bulgular: Bulgular, araştırma sorularına yanıt verecek şekilde ve sistematik biçimde sunulmalıdır.

Tartışma: Tartışma, araştırma sorularına yanıt verecek şekilde ve sistematik biçimde sunulmalıdır. (Nite-likel çalışmalarda bulgular ve tartışma bölümü birlikte verilir).

Sonuç: Bu bölümde konunun önemi vurgulanmalı; araştırma sonuçlarının hemşirelik uygulamalarına katkısı ile birlikte öneriler verilmelidir.

Derleme Makale

Derleme makale giriş, yazar(lar) tarafından belirlenen alt başlıklar ve sonuç bölümlerinden oluşur. Derleme makalede giriş ve sonuç bölümü dışındaki alt başlıklar yazar(lar) tarafından oluşturulur. Giriş bölümünde makalenin amacı ve dayandığı bilimsel düşünceler açık olarak ifade edilmeli; ortaya konan sorun dünyadaki ve Türkiye'deki hemşirelik ile ilişkilendirilmelidir. Metin içinde yer alan alt başlıklar makalenin amacı ve kapsamını karşılayacak şekilde düzenlenmeli; dünyada ve Türkiye'de hemşirelik alanında yapılanlar ve yapılabilecekler yazar(lar)ın görüşlerini de içerecek biçimde irdelenmelidir.

Olgu Sunumu

Olgu sunum makalesi giriş, olgu sunumu, tartışma ve sonuç bölümlerinden oluşur. Giriş bölümünde konunun hemşirelik uygulamalarındaki yeri ve önemi verilmelidir. Olgu sunumu bölümünde, olguya ait gerekli tüm detaylar en az 3-4 sorunu ortaya koyacak ve okuyucunun düşünmesini sağlayacak şekilde verilmeli ve olgu sunumunun etik yönü açıklanmış olmalıdır. Tartışma bölümünde, olguda verilen sorular tam olarak yanıtlanmış olmalıdır.

Tablo ve şekil/Grafikler

Bütün tablo ve şekil/grafiklerin başlıklarının yazılması ve metinde kullanılış sırasına göre numaralanması gerekir. şekiller dijital formatlı, jpeg kayıtlı ve 300 dpi çözünürlüğünde olmalıdır. Tablo ve şekil/grafikler, kaynaklardan sonra verilmelidir.

Kaynaklar

Kaynakların doğruluğundan yazarlar sorumludur. Metin sonunda kaynaklar ayrı bir sayfada çift aralıklı olarak yazılmalı ve metinde yer aldığı sıraya göre numaralandırılmıştır. Dergi adları Index Medicus'a göre kısaltılmıştır. Bir kaynaktaki yazarların sayısı altından fazla olduğu durumlarda altıncı yazardan sonra "et al." ya da "ve ark." ibaresi eklenmelidir. Kaynak yazımı aşağıda belirtilen örenklere göre yapılmalıdır:

Kitap: Jarvis C. Physical examination and health assessment. 3rd ed. Philadelphia: W.B. Saunders Company; 2000. p. 687-750.

Kitaplık bölüm: Melanie SM, Hickey JV. Neuroscience critical care. In: Hickey JV. editor. The clinical practice of neurological and neurosurgical nursing. 5th ed. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins; 2003. p. 359-67.

Çeviri kitap: Ferry DR. On günde temel elektrokardiyografi. Çeviri, M. Kahraman. İstanbul: Ekbil A.ř.; 2001. s. 10-29.

Elektronik kitap: Akdag R. The progress so far: health transformation in Turkey. Ankara, Turkey: Ministry of Health; 2009. http://ekutuphane.tusak.gov.tr/kitap.php?id=174&k=progress_report_health_transformation_program_in_turkey_january_2009 (Erişim Tarihi: 18 Kasım 2012).

Dergi: Pokorny ME, Koldjeski D, Swanson M. Skin care intervention for patients having cardiac surgery. Am J Crit Care 2003; 12(3):535-544.

Dergi eki (Supplement): Ahrens T. Severe sepsis management: Are we doing enough?. Crit Care Nurse 2003; 23(Suppl. 5):2-15.

Elektronik rapor, doküman: World Health Organization. World alliance for patient safety forward programme 2005. http://www.who.int/patientsafety/en/brochure_final.pdf (Erişim Tarihi: 8 Ağustos 2010).

TC Sağlık Bakanlığı. Sağlıkta performans ve kalite yönergesi. http://www.kalite.saglik.gov.tr/content/files/duyurulur_2011/2011/14_subat_2012/1402yonege.pdf (Erişim Tarihi: 24 Mayıs 2011).

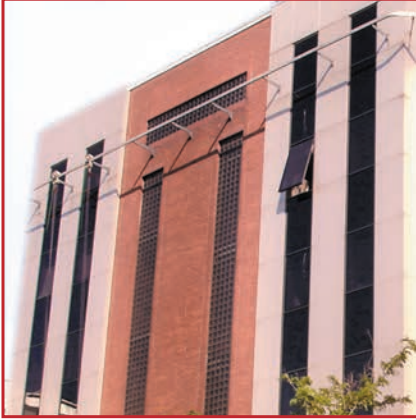
Tezler: Bayram TY. Üniversitelerde örgütsel sessizlik. Abant İzzet Baysal Üniversitesi:Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yükseklisans Tezi. Bolu: 2010.

YAZININ GÖNDERİLMESİ

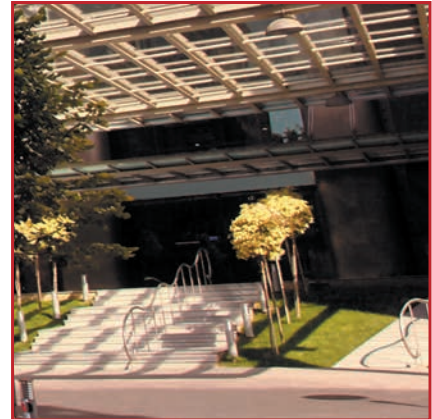
HEAD yalnızca Makale Takip Sistemi üzerinden gönderilen yazıları kabul etmektedir; e-posta ve posta ile gönderilen yazılar değerlendirmeye alınmamaktadır(<http://www.journalagent.com/kuhead/>). Yazılardan değerlendirilmesi ve kabul edilmesi sürecinde, yazarlarla her türlü iletişim HEAD online makale takip sistemi üzerinden otomatik olarak yapılır. Yazar(lar) HEAD online sistemine kayıt olduktan sonra e-posta adreslerine gönderilen linki tıklayarak sisteme kayıt olabilmektedir. Kayıt olduktan sonra e-posta adresleri ve belirledikleri parola ile sisteme giriş yapabilmektedirler. Makale göndermeden önce mutlaka sisteme kayıt olunması gerekmektedir. Dergiye makale gönderebilmek için sistem tarafından belirlen tüm adımlar sırasıyla uygun olarak yapılmalıdır. Sistemdeki tüm adımların doldurulması zorunludur.

KOÇ ÜNİVERSİTESİ
HEMŞİRELİK YÜKSEKOKULU
SANERC

**Eğitim
ve
Araştırmada
Mükemmellik
için**

Semahat Arsel Hemşirelik Eğitim ve Araştırma Merkezi

(T) 0212 311 26 40 (F) 0212 311 26 30

www.sanerc.ku.edu.tr